

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний авіаційний університет

С Т Р А Т Е Г I Ч Н E У П Р А В Л I Н Н Я К О Р П О Р А Ц I Я М I

Методичні рекомендації

**Для виконання контрольної роботи студентів заочної форми навчання
спеціальності 073 «Менеджмент», освітньо-професійної програми «Менеджмент організацій і
адміністрування (за видами економічної діяльності)» та «Менеджмент зовнішньоекономічної
діяльності підприємств»**

Видавництво

**Національного авіаційного університету
«НАУ-друк»**

Київ 2019

1. ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Основна мета викладання дисципліни «Стратегічне управління корпораціями» полягає у формуванні в майбутніх спеціалістів знання із стратегічного управління корпораціями як особливої організаційної форми сучасного бізнесу з урахуванням тенденцій глобалізації та інтеграції економічних відносин. Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення економічних закономірностей функціонування корпоративної форми бізнесу;
- оволодіння методами стратегічного аналізу господарської діяльності корпорацій;
- освоєння правових аспектів функціонування корпоративного бізнесу в Україні;
- дослідження та систематизація практики стратегічного управління корпораціями в Україні та за кордоном.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен набути такі компетентності, як:

- вміння аналізувати та узагальнювати науково-методичні підходи до передбачення та прогнозування майбутнього сучасних корпорацій;
- здібність визначати та порівнювати процеси інтеграції, кооперації та спеціалізації у створенні та розвитку корпорацій;
- вміння визначати види та особливості корпоративних об'єднань підприємств, відповідно до вітчизняної та закордонної практики;
- вміння проводити аналіз сильних та слабких сторін корпорації, визначати та оцінювати можливості та загрози, складати матриці SWOT-аналізу, PEST-аналізу тощо.

Навчальна дисципліна «Стратегічне управління корпораціями» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Публічне адміністрування», «Фінансовий менеджмент», «Стратегічне управління» та є базою для вивчення таких курсів, як: «Управлінське консультування», «Менеджмент безпеки підприємств», «Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємств в умовах європейської інтеграції».

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ДИСЦИПЛІНИ «Стратегічне управління корпораціями»

1.	Теоретичні засади корпоративного управління
2.	Особливості організації корпоративного управління
3.	Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу
4.	Організація процесів стратегічного управління в корпораціях
5.	Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка
6.	Стратегічні можливості корпорації
7.	Стратегічні цілі і соціальна відповідальність корпорації
8.	Корпоративна культура і стратегія
9.	Контрольна робота

3. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Теоретичні засади корпоративного управління

Поняття корпорації та корпоративного управління. Місце корпоративної діяльності на різних етапах розвитку економіки. Теорії корпоративного управління: теорія агентів та стейкхолдерів. Різноманітність підходів до визначення сутності корпоративного управління. Сутність корпоративного управління у широкому та вузькому розумінні. Основні постулати теорії корпоративного управління. Основні завдання корпоративного управління. Відмінність корпоративного управління від загального менеджменту. Різновиди корпоративних об'єднань. Характеристика основних суб'єктів, цілей та завдань корпоративного управління на сучасному етапі управління організаціями.

Тема 2. Особливості організації корпоративного управління

Особливості системи корпоративного управління. Форми корпоративного управління. Сучасні проблеми формування корпоративного управління. Відносини власника і менеджера. Акціонери, їх статус, загальна характеристика прав та обов'язків. Групи акціонерів та їх участь в управлінні акціонерним товариством. Контрольний пакет акцій і контроль над діяльністю акціонерного товариства. Типові порушення прав акціонерів. Захист прав акціонерів. Торговці цінними паперами та організатори торгівлі як учасники корпоративного управління. Роль Національної депозитарної системи України у корпоративному менеджменті. Корпоративне управління і держава.

Тема 3. Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу

Інтеграція та концентрація. Вертикальне та горизонтальне інтегрування. Поняття інтегрованих структур корпоративного типу. Передумови, механізми формування та функціонування різnobічних видів інтегрованих корпоративних структур та організаційно-правових форм корпоративного управління. Класифікація організаційних форм інтеграції підприємств та видів інтегрованих корпоративних структур. Переваги та недоліки інтегрованих корпоративних структур. Сутність процесів злиття і поглинання компаній. Переваги та недоліки процесів злиття і поглинання. Особливості функціонування інтегрованих корпоративних структур в Україні.

Тема 4. Організація процесів стратегічного управління в корпораціях

Сутність стратегічного управління в корпораціях. Сутність, принципи і задачі корпоративної стратегії. Розробка стратегії корпорації. Варіанти стратегій компанії. Управління державними корпоративними правами. Сутність і форми корпоративного контролю. Ринок корпоративного контролю. Сегменти та учасники ринку корпоративного контролю. Процеси ринку корпоративного контролю (реорганізація, злиття, поглинання, виділення, розділення). Рівень корпоративного контролю. Класифікація процесів злиття та поглинання. Характеристика процесів злиття та поглинання з точки зору узгодженості, направленості, галузевої належності, географії, національності; з точки зору вартості, інструментарію, джерел фінансування, завершеності, відкритості та звітності.

Тема 5. Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка

Форми і функції державного регулювання в системі корпоративного управління. Нормативно-правова база корпоративного управління в Україні. Інфраструктура середовища управління корпораціями. Зовнішні контрагенти в корпоративному управлінні. Торговці цінними паперами: типи та основні правила регулювання. Законодавчі вимоги до діяльності Фондових бірж. Фонд державного майна України: завдання, функції, інструменти впливу. Національна депозитарна система України: сутність, цілі, завдання, функції.

Тема 6. Стратегічні можливості корпорації

Проблеми та перспективи розвитку корпорацій в Європі, США, Японії, Україні. Сфери реалізації можливостей та їх джерела. Виробничі та організаційні можливості. Розвиток інтелектуальних можливостей корпорацій. Інноваційно-інвестиційні можливості. Formи, механізми та напрями

інвестування в інноваційну діяльність корпорацій. Інноваційні стратегії, як засіб підтримки стійкості корпорації та реалізації стратегічних можливостей.

Тема 7. Соціальні цілі і соціальна відповідальність корпорації

Поняття соціальної відповідальності. Особливості економічної, соціально-психологічної та організаційної відповідальності. Основні характеристики відповідальності. Джерела відповідальності. Система і механізм соціальної відповідальності. Зовнішня та внутрішня соціальна відповідальність в корпораціях. Соціальна відповідальність та імідж корпорації. Взаємозв'язок сталої відповідальності і сталого розвитку корпорації. Ефективність реалізації корпоративної соціальної відповідальності.

Тема 8. Корпоративна культура і стратегія

Поняття корпоративної культури. Механізм формування корпоративної культури. Культурні та соціально-поведінкові складові формування корпоративної культури акціонерних товариств. Особливості корпоративної культури у вітчизняних акціонерних товариствах. Природа корпоративних конфліктів в акціонерних товариствах. Типологія корпоративних конфліктів. Стратегії подолання корпоративних конфліктів в сучасних акціонерних товариствах. Конфлікт інтересів в корпоративному управлінні.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОРПОРАЦІЯМИ»

№ пор.	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)				
		Усього	Лекції	Практичні	СРС	
Модуль №1 «Стратегічне управління корпораціями»						
<i>1 семестр</i>						
1.1	Теоретичні засади корпоративного управління	8	1		7	
1.2	Особливості організації корпоративного управління.	8	1		7	
1.3	Особливості функціонування інтегрованих структур корпоративного типу	7	1		6	
1.4	Організація процесів стратегічного управління в корпораціях	7	1		6	
	Усього за 1 семестр	30	4		26	
Усього за 1 семестр						
<i>2 семестр</i>						
1.5	Зовнішнє середовище корпорації та його оцінка	22	1	2	19	
1.6	Стратегічні можливості корпорації	21		2	19	
1.7	Стратегічні цілі і соціальна відповідальність корпорації	20	1	1	18	
1.8	Корпоративна культура і стратегія	20		1	18	
1.9	Контрольна робота	8	2		8	
	Усього за 2 семестр	90		6	82	
Екзамен						
	Усього за модулем	120	6	6	108	
	Усього за навчальною дисципліною	120	6	6	108	

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Контрольна робота – це обов'язкове завдання у засвоєнні матеріалу курсу «Стратегічного управління корпораціями для студентів заочної форми навчання. Без позитивної оцінки за контрольну роботу студент не допускається до складання іспиту або заліку.

Робота над контрольною роботою дає студенту можливість:

- набути практики самостійного пошуку інформації з вибраної теми;
- навчитися проводити відбір зібраної інформації та аналізувати матеріал;
- розвинути логічне та абстрактне мислення, пам'ять;
- навчитися виділяти та формулювати проблему;
- шукати шляхи вирішення складних економічних проблем;
- висловлювати власну думку по існуючим дискусійним питанням;
- набути першого практичного досвіду наукової роботи.

Вимоги щодо виконання контрольних робіт

Приступаючи до виконання контрольної роботи необхідно:

- вивчити вимоги до контрольних робіт;
- ознайомитися з варіантами контрольних робіт;
- правильно вибрати свій варіант контрольної роботи;
- скласти зміст контрольної роботи, що включає теоретичну та практичну частини;
- підібрати літературні джерела;
- звернутися до послуг бібліотеки, читального залу за допомогою в пошуках джерел та інформації в періодичних виданнях;
- знайти сучасні статистичні дані у мережі «Інтернет»

Вимоги до оформлення контрольної роботи

Літературне оформлення є важливим аспектом у процесі виконання контрольної роботи. Зміст роботи має бути викладеним у логічній послідовності, повно та грамотно. Обов'язково мають дотримуватися вимоги до структури матеріалу, подання використаних наукових джерел, правильного оформлення титульного листка. Останній має містити (додаток А):

- називу міністерства, навчального закладу,
- кафедри, де виконана робота,
- прізвище та ім'я по батькові студента,
- курс,
- група,
- спеціальність, за якою він навчається, повна назва контрольної роботи,
- рік і місце виконання роботи.

Ілюстрації слід позначати словом “Рис.” та нумерувати послідовно, за допомогою арабських цифр в межах розділу. Номер рисунка має містити номер розділу та порядковий номер ілюстрації, наприклад: “Рис. 1.1.” (перший рисунок первого розділу). Номер рисунка, його назив та примітки необхідно розмістити під ілюстрацією. Якщо в розділі поданий один рисунок, то його нумерують за загальними правилами.

У тексті роботи, де викладається зміст, пов'язаний з рисунком, розміщують посилання у круглих дужках: “(рис. 1.1)” або “...як показано на рис. 3.2”. Рисунки мають бути якісними і чітко відтворювати зміст.

Цифрові дані необхідно оформлювати у вигляді таблиць, які мають бути оформлені за одним правилом. Зокрема, таблиці слід нумерувати арабськими цифрами без знака №. Номер таблиці має містити номер розділу та порядковий номер таблиці, наприклад: “Таблиця 1.1” (перша таблиця первого розділу).

Над відповідним заголовком таблиці (зверху, справа) розміщують напис “Таблиця” із зазначенням її номера. Назву розміщують над таблицею симетрично до тексту.

У процесі виконання контрольної роботи необхідно посилатись на наукові джерела, що використовувались під час дослідження. Посилатись слід на останні видання публікацій. На більш ранні видання можна посилатись лише в тих випадках, коли наявний матеріал не включений до останнього видання.

Контрольна робота має бути написана грамотною літературною мовою. Не слід вживати тільки складні синтаксичні конструкції, а також короткі, лаконічні фрази, слова і вирази типу “на всі сто відсотків”, “на даний момент”. Разом з тим необхідно прагнути дотримуватись прийнятої

термінології, позначень, умовних скорочень і символів. У тексті допускаються загальноприйняті скорочення (с. – сторінка, ст. – стаття, і т. д. – і так далі, та ін.– та інші).

У роботі не рекомендується вести виклад від першої особи однини: “Я спостерігав”, “Я вважаю”, “Мені здається” і т.д. - чи множини: “Ми отримуємо”, “Ми маємо” тощо. Допускаються звороти із збереженням першої особи множини, в яких виключається займенник “ми”, тобто вживаються означенено-особові речення: “спостерігаємо”, “встановлюємо”, “маємо на увазі” та ін. В окремих випадках можна використовувати вирази “на наш погляд”, “на нашу думку”, або “на думку автора роботи”, або “вивчення перспективного досвіду свідчить про те, що...”, або “на основі зробленого аналізу можна стверджувати...”, або “проведені досліди підтвердили...”, чи “... дають підстави вважати, робити висновки...” та ін.

Оптимальний обсяг контрольної роботи повинен бути 15-20 сторінок, надрукованих 14 шрифтом через 1,5 інтервали на одному боці стандартного аркуша паперу. Робота повинна бути написана грамотно, виправлення не допускаються. Структура і правила оформлення та ЕСКД (загальні вимоги до наукових робіт).

Сторінки роботи бакалавра повинні мати поля: ліве – 30 мм, зверху – 20 мм, праве – 10 мм, знизу – 25 мм. Таблиці, малюнки, схеми, графіки, креслення, фотографії та інші ілюстративні матеріали в тексті роботи мають виконуватися на стандартних аркушах.

Усі сторінки роботи нумеруються від титульної до останньої без пропусків, повторів або буквених додатків. Першою сторінкою вважається титульний аркуш, на ній цифра 1 не ставиться, на наступній сторінці проставляється цифра 2 і далі по порядку. Порядковий номер проставляється посередині верхнього поля сторінки. Список літератури розміщується після основного тексту роботи.

Роботу необхідно виконувати українською мовою на аркушах формату А4 (210x297 мм), шрифт Times New Roman 14, міжрядковий інтервал 1,5, поля всі по 2 см і зброшувують у такій послідовності:

1. Титульний аркуш (додаток А)
2. Зміст
3. Вступ
4. Теоретична частина, яка складається з двох питань.
5. Висновки
6. Список використаних джерел

Оформлену належним чином контрольну роботу студент представляє в установлений кафедрою термін, після чого вона проходить перевірку викладачем.

При позитивній оцінці контрольна робота зараховується, при негативній - підлягає доопрацюванню і повторній перевірці.

ВАРИАНТИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Теоретична частина виконується за варіантами, які обираються за останньою цифрою залікової книжки. Вона включає в себе перелік питань з трьох різних тем. Відповіді на питання не повинні дублювати текст підручника. Студент, вивчивши те чи інше питання, повинен самостійно сформулювати відповідь, яка має містити достатньо зрозуміле пояснення. Практична частина складається з двох задач, які обираються також за останньою цифрою залікової книжки (Табл.1.).

Таблиця 1

№ варіанту згідно залікової книжки	№ варіанту теоретичного завдання	№ практичного завдання
1	1	1, 11, 21
2	2	2, 12, 22
3	3	3, 13, 23
4	4	4, 14, 24
5	5	5, 15, 25
6	6	6, 16, 26
7	7	7, 17, 27
8	8	8, 18, 28
9	9	9, 19, 29
10	10	10, 20, 30

8.1. ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТИНА

Варіант №1

1. Стратегічні напрямки залучення і використання інвестицій в корпорації.
2. Концепції побудови системи діагностики рівня кризового стану корпорації.
3. Сутність та механізми корпоративного управління.

Варіант №2

1. Класифікація стратегій корпорації та підходи до їх розробки.
1. Характеристика основних учасників корпоративних відносин.
2. Сутність основних конфліктів, що виникають у корпоративному управлінні.

Варіант №3

1. Ефективність стратегічного контролю.
2. Стратегії: виживання корпорації, стабілізації діяльності, зростання, наступу, альтернативи діяльності корпорації.
3. Основні напрями удосконалення практики корпоративних відносин.

Варіант №4

1. Сутність та основні етапи аналізу портфелю бізнесу. Матриці та моделі стратегічного аналізу при розробці стратегій корпорації.
2. Роль корпоративної культури в діяльності корпорації.
3. Основні обов'язки правління акціонерного товариства.

Варіант №5

1. Розкрити сутність та особливості різних видів конкурентних стратегій корпорації.
2. Корпоративна культура: типи та методи втілення.
3. Охарактеризувати міжнародні принципи управління в корпораціях.

Варіант №6

1. Управління науково-дослідними і конструкторськими роботами корпораціями.
2. Роль загальних зборів акціонерів. Типові помилки у підготовці та проведенні загальних зборів акціонерів.
3. Сутність та принципові особливості корпоративного планування.

Варіант №7

1. Розкрити алгоритм вибору стратегії та контролю за її реалізацією в корпорації.
2. Організаційна корпоративна структура: функції та принципи.
3. Розкрити особливості, чинники та послідовність аналізу зовнішнього середовища корпорації.

Варіант №8

1. Науково-технічне співробітництво, форми інтеграції науки і корпоративної структури.
2. Корпоративні організаційні форми бізнесу.
3. Порівняльна характеристика моделей корпоративного управління.

Варіант №9

1. Послідовність та закономірності розробки інвестиційної стратегії корпорації.
2. Конкурентні переваги корпорації: методи формування та управління портфелем стратегічних переваг.
3. Функції та роль Наглядової ради в стратегічному управлінні корпорацією.

Варіант №10

1. Інтеграційні стратегії корпорацій у сучасному підприємницькому середовищі.
2. Характеристика прав та обов'язків акціонерів.
3. Поняття та види інформаційної прозорості корпорації. Її роль і значення для інвесторів та акціонерів.\

8.2. ПРАКТИЧНІ ЗАВДАННЯ

1. Перелічти якими способами може здійснюватися оплата вартості акцій засновниками під час заснування акціонерного товариства.
2. Правління приватного акціонерного товариства вирішило здійснити пропозицію власних акцій. Який алгоритм дій має бути застосований у даному випадку.
3. Публічне акціонерне товариство має намір здійснити додаткову емісію акцій. Які законодавчі обмеження існують для його проведення? Як правильно її здійснити?
4. Акціонер приватного акціонерного товариства, який має значний пакет акцій, має намір продати його третій особі. Чи правомірними є його дії? Які законні заходи можна вжити для збереження контролю над ПрАТ?
5. ПАТ здійснює додаткову емісію простих акцій. У яких випадках акціонер (власник простих акцій) не може скористатися своїм переважним правом на їх придбання?
6. Акціонери ПАТ «SUCCESS» не отримали річних дивідендів за простими акціями. Чи є дії правління товариства законними? Чи існує різниця між виплатою дивідендів за простими та привілейованими акціями, якщо так, то в чому вона полягає?
7. Наглядова рада ПАТ вирішила з власної ініціативи скликати позачергові загальні збори. Чи має вона таке право? У яких випадках згідно закону можуть скликатися позачергові загальні збори акціонерного товариства? Який порядок їх скликання?
8. Наглядова рада ПАТ зобов'язана щорічно готувати та оприлюднювати звіт про свою діяльність. Чи існують встановлені вимоги до структури такого звіту, якщо так, то у чому вони полягають?
9. Головою правління АТ було обрано колишнього директора державного підприємства, який не зміг у нових умовах себе проявити і загальні збори відправили його у відставку. Загальні збори доручили наглядовій раді знайти і призначити голову правління. Що являє собою контракт з головою правління? Які зобов'язання і права мають бути закладені в контракті з головою правління? Чи потрібно зазначати умови припинення контракту? Які повноваження повинна мати наглядова рада для впливу на виконавчий орган?
10. На загальних зборах акціонерного товариства незалежним членом наглядової ради було обрано особу, що була протягом попередніх трьох років незалежним аудитором цього товариства. Група акціонерів вважає, що було порушені вимоги законодавства. Чи існують підстави так вважати? Чи визначає законодавство вимоги до особи, яка може бути обрана незалежним членом наглядової ради? Для чого необхідна така посада?
11. Засновники вирішили у назві акціонерного товариства не вказувати його тип. Чи мають вони на це право? Які вимоги визначає законодавство до найменування акціонерного товариства?
12. Чи вважається зміна типу товариства з приватного на публічне або з публічного на приватне його перетворенням?
13. Акціонер публічного акціонерного товариства вирішив відчужити належні йому акції без згоди інших акціонерів товариства. Чи має він на це право?

14. Якщо акціонери приватного акціонерного товариства не скористаються переважним правом на придбання всіх акцій, що пропонуються для продажу, протягом строку, встановленого Законом або статутом акціонерного товариства, чи можуть акції бути продані третій особі за ціною та на умовах, що повідомлені акціонерам товариства? Які терміни визначено для дії переважного права?
15. Чи діє переважне право акціонерів приватного товариства у випадках переходу права власності на цінні папери цього товариства в результаті їх спадкування чи правонаступництва?
16. Скільки та які особи можуть бути засновниками акціонерного товариства? Чи може одна особа заснувати акціонерне товариство? Які основні етапи створення акціонерного товариства?
17. У яких формах може проводитися оплата вартості акцій, що розміщаються під час заснування акціонерного товариства. У яких формах оплата не може вноситися?
18. Чи визначає законодавство мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства? Якщо так, то який він? Для чого на Ваш погляд, потрібно його встановлювати? Чим відрізняється власний та статутний капітал акціонерного товариства.
19. Акціонери вирішили створити резервний капітал у розмірі 10% статутного капіталу їх акціонерного товариства. Чи є правомірними їх дії? Які існують вимоги до обсягів та джерел формування резервного капіталу? Для чого створюється резервний капітал?
20. Порівняйте права власників простих та привілейованих акцій? Які можуть існувати класи привілейованих акцій та для чого вони випускаються акціонерним товариством?
21. Представити у вигляді схеми класифікацію основних конкурентних стратегій корпорації. Дати їм характеристику та зазначити, ситуації, коли їх застосування є найдоцільнішим.
22. Представити у вигляді логічної схеми етапи прийняття стратегічного рішення у корпорації. Дати характеристику кожного з етапів.
23. Представити схематично матрицю БКГ. Які переваги використання зазначеного інструменту стратегічного аналізу отримують корпорації.
24. Представити у вигляді логічної схеми механізм виникнення конфліктів у корпораціях, наприклад, між топ-менеджментом та акціонерами.
25. Представити у вигляді схеми логічний взаємозв'язок основних чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, які визначають формування організаційної культури корпорації.
26. Представити у вигляді логічної схеми етапи проведення стратегічних змін у корпораціях. Дати коротку характеристику кожному з етапів.
27. Представити схематично карту стратегічних груп конкурентів корпорації, зазначити основні методичні етапи її побудови. Які переваги використання зазначеного інструменту стратегічного аналізу отримують корпорації.
28. Представити у вигляді схеми систему методів стратегічного управління ризиками в корпораціях. Які з перелічених методів найчастіше застосовуються у практиці вітчизняних корпорацій. Наведіть приклад.
29. Представити у вигляді схеми основні стратегії росту корпорації. Порівняти, які з них є найпоширенішими у практиці вітчизняного та іноземного бізнесу, навести приклади.
30. Представити у вигляді схеми класифікацію методів оцінки конкурентоспроможності корпорації. Перелічити їх переваги та недоліки.

КРИТЕРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ, ВМІНЬ ТА ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТІВ

Оцінювання окремих видів виконаної студентом навчальної роботи та набутих знань та умінь здійснюється в балах відповідно до табл. 2.

Оцінювання окремих видів навчальної роботи студента

Вид навчальної роботи	1,2 семестр	Мах кількість Балів
	Модуль №1	
	Мах кількість балів	
Виконання тестових завдань до практичних занять (5 балів*2)	10 (сумарна)	
Виконання та захист контрольної роботи	44	
Усього за модулем №1	54	
Екзамен	46	
Усього за 1,2 семестр	100	

Згідно з робочим навчальним планом, основна кількість годин відводиться на самостійну роботу, тому значну кількість балів студент одержує за виконання та захист курсової роботи і виконання екзаменаційного завдання

Виконаний вид навчальної роботи зараховується студенту, якщо він отримав за нього позитивну оцінку за національною шкалою відповідно до табл. 3, табл. 4.

Таблиця 3
Відповідність рейтингових оцінок за окремі види навчальної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Вид навчальної роботи		Оцінка за національною шкалою
Виконання тестового завдання до практичного заняття	Виконання та захист контрольної роботи	
Оцінка у балах		
5	40-44	Відмінно
4	33-39	Добре
3	27-32	Задовільно
менше 3	менше 27	Незадовільно

Таблиця 4
Відповідність рейтингових оцінок за виконання та захист контрольної роботи у балах оцінкам за національною шкалою

Критерій рейтингової оцінки			Оцінка за національною шкалою
Логічність, послідовність, повнота висвітлення теми та вміння працювати з літературою (бал.)	Виконання індивідуального завдання відповідно до варіанту (бал.)	Захист контрольної роботи (бал.)	
13-14	9-10	18-20	Відмінно
11-12	8	15-17	Добре

9-10	6-7	12-14	Задовільно
менше 9	менше 6	менше 12	Незадовільно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Абрамов Я. Принципи корпоративного управління у світі. Чи слід їх запроваджувати в Україні? / Я.Абрамов. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://contora.com.ua/m_resourse/s_stat1/2.
2. Арабова Н. Корпоративний секретар у зарубіжних компаніях [Електронний ресурс] / Н. Арабова, М. Грачова // Україна фінансова: інформаційно-аналітичний портал Українського агентства фінансового розвитку. – Режим доступу: http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/081.htm.
3. Баюра Д. Корпоративна соціальна відповідальність у системі корпоративного управління /Д. Баюра // Україна: аспекти праці. – 2016. – № 1. – С. 21-25.
4. Божкова В.В., Сагер Л.Ю. Соціально відповідальний бізнес як один із напрямків поліпшення іміджу вітчизняних суб'єктів господарювання. Механізм регулювання економіки. 2011. – № 1. – С. 145 – 153.
5. Бондар І. До питання компетенції загальних зборів акціонерного товариства в українському законодавстві [Електронний ресурс] / І. Бондар // Юридичний журнал. – 2012. – № 1. – Режим доступу: <http://justinian.com.ua/article.php?id=3803>.
6. Большаков А. В. Эволюция иерархических систем управления промышленными корпорациями: концепция А. Чандлера // Экономический анализ: теория и практика, 2016, март, № 9(264).
7. Вовк С. Стратегії ТНК: злиття і поглинання / С.Вовк// Журнал європейської економіки. Видання ТНЕУ. – 2013. – Т.12 (№1). – С. 28- 41.
8. Гончаров В.М., Зось-Кюр М.В., Ільїн В.Ю. Корпоративне управління / Навчальний посібник. – Луганськ: Еталон-2, 2011. – 645с
9. Гордеєва Т.А. Злиття та поглинання як інструменти антикризового управління / Т.А.Гордеєва// Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – №1. – Т. 1. – С. 20 – 23. 15.
10. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18, № 1920.
11. Денисюк О. В., Мозгова Л.О. Оцінка якості корпоративного управління: конспект лекцій для студентів спеціальності 8.03050901 “Облік і аудит” денної форми навчання / О. В. Денисюк, Л. О. Мозгова. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2012. – 84 с 20.
12. Довгань Л.Є. Корпоративне управління: Навчальний посібник / Л.Є. Довгань, В.В. Пастухова, Л. М. Савчук. – К.: Кондор, 2014. – 179 с.
13. Євтушенко В. А. Оцінка корпоративної соціальної відповідальності: методи, об'єкти, показники / В. А. Євтушенко // Вісник НТУ «ХПІ». – 2013 – №46(1019) – С. 55.
14. Жмай О. В. Корпоративна соціальна відповідальність: перспективи та можливості серед підприємств малого та середнього бізнесу в Україні. Ринкова економіка: сучасна теорія і практика управління. 2016. Том 14. Вип. 2 (30) С. 185- 193.
15. Закон України «Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI // Відомості Верховної Ради України. - 2008. -№ 50-51.
16. Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>
17. Закон України «Про господарські товариства» від 19.09.1991 р. № 1576-XII // Відомості Верховної Ради України. - 1991. - № 49.
18. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
19. Закон України «Про доступ до публічної інформації» від 13.01.2011 р. із змінами та доповненнями: станом на 09.06.2013 р. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>.
20. Закон України «Про захист економічної конкуренції». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>
21. Закон України «Про Національну депозитарну систему та особливості електронного обігу цінних паперів в Україні» від 10.12.1997 р. № 710/97-ВР // Відомості Верховної Ради України. - 1998. - № 15.

22. Закон України «Про цінні папери і фондовий ринок» від 23.02.2006 р. № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31.
23. Иванова Е. В. Корпоративное управление. Учебник / Иванова Е. В. - М. : Флинта, 2016. – 336с.
24. Ігнатьєва І.А. Корпоративне управління: Підручник / І.А. Ігнатьєва, О.І. Гарафонова. – К.: Центр учебової літератури, 2013. – 600 с.
25. Корпоративное управление: Уч./ В. М. Распопов - М.: Магистр: ИНФРА-М, 2018. - 352 с.
26. Корпоративна соціальна відповідальність: моделі та управлінська практика: підручник / Сапрікіна М.А., Ляшенко О., Саенсус М.А., Місько Г.А., Зінченко А.Г. (за науковою редакцією Редькіна О.С.). – К.: «Фарбований лист», 2017. – 480 с.
27. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Корпоративне управління. Теорія і практика: навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 360с.
28. Мальська М., Мандюк Н., Занько Ю. Управління підприємствами корпоративного типу: : навч. посібник. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 290с.
29. Петруня Ю. Є., Говоруха В. Б., Літовченко Б. В. та ін. Прийняття управлінських рішень. Навч. посіб./ за ред. Ю. Є. Петруні. – 2-ге вид. – К.: Центр учебової літератури, 2015. – 216 с.
30. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / [А. М. Колот, О. А. Грішнова, О. О. Герасименко та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. — К. : КНЕУ, 2015. — 519
31. Тихомирова Є. Корпоративні комунікації: посібник для студ. вищ. навч. закл. / Є. Тихомирова. – Луцьк: ФОП Захарчук В.М., 2013. – 216 с.
32. Тюленєва Ю.В. Нормативно-правова база регулювання процесів злиття та поглинання підприємств в Україні / Ю.В.Тюленєва // Бізнесінформ. – 2013. – №9. – С. 49-54.
33. Учасники Глобального договору в Україні [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.globalcompact.org.ua/ua/how2join/participants>
34. Ховрак І.В. Ефективність функціонування корпоративного сектору національної економіки: Монографія / І.В. Ховрак, Т.В. Семко. – Кременчук: ТОВ «Кременчуцька міська друкарня», 2013. – 276 с.
35. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - № 40-44.
36. Corporate Governance, Investor Protection and Performance in Emerging Markets // World Bank Policy Research Working Paper. 2818. April 2012.
37. Gompers P., Ishii J., Metrick A. Corporate governance and equity prices // NBER Working Paper. № w8449. August 2011